

АНОТАЦІЯ

Шевцова А. В. **Цифрова трансформація глобальної економіки.** – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України, Харків, 2026.

Робота присвячена поглибленню теоретико-методичних засад дослідження розвитку цифрової трансформації глобальної економіки та розробці на цій основі практичних рекомендацій, спрямованих на розвиток цифрової економіки в Україні.

У дисертації розроблено та апробовано індексний підхід до вимірювання цифрової трансформації глобальної економіки з виділенням двох субіндексів (потенціалу та результатів), що забезпечує міжкраїнові порівняння умов і фактичних здобутків цифровізації. Здійснено ранжування країн за інтегральним індексом, проаналізовано різноспрямованість структурних зрушень у секторальному розрізі (промисловість/послуги/фінанси) та в інституційній площині (стандарти, е-урядування, кібербезпека). Комплексно проаналізовано процеси формування в Україні набору детермінант цифрового розвитку, обґрунтовано роль цифрових інновацій в оптимізації міжнародної спеціалізації (зокрема, через експорт ІКТ-послуг та е-комерцію МСП) і запропоновано поетапну дорожню карту гармонізації зі світовими стандартами.

У результаті проведеного дослідження отримано такі **найбільш важливі наукові результати**:

удосконалено:

– методику розрахунку *Індексу цифрової трансформації глобальної економіки*, яка на відміну від існуючих включає два субіндекси – *потенціалу цифрової трансформації та результатів цифрової трансформації*, що дозволило

визначити й порівняти не тільки умови використання цифрових можливостей, але й результати впровадження цифрових технологій 88 країнами світу;

– економетричну оцінку асиметрії розвитку глобальної економіки в контексті її цифровізації у розрізі залежності ВВП на душу населення країн світу від Індексу цифрової трансформації глобальної економіки та його субіндексів за допомогою кореляційно-регресійного та кластерного аналізів, на основі чого виділено три кластери серед досліджених 88 країн світу, кожен з яких характеризує країни світу, які перебувають на різному етапі цифрового розвитку за рівнем створених умов для подальшої цифровізації, рівнем зрілості національних стратегій цифрової трансформації та результатами впровадження цифрових технологій;

– ідентифікаційну характеристику *концептуальної моделі цифрової трансформації глобальної економіки*, яка включає передумови, цілі, принципи, цифрові технології, переваги та ризики (загрози) цифрової трансформації на рівні державного та корпоративного управління та на відміну від існуючих забезпечує повний цикл аналізу процесів цифрової трансформації економіки, адаптується для державного та корпоративного рівнів в залежності від практичних інструментів цифровізації, а також враховує загрози та ризики;

дістало подальшого розвитку:

– понятійно-категоріальний апарат дослідження процесу цифровізації глобального економічного розвитку на основі обґрунтування авторського визначення категорій: а) «*оцифрування*» як процесу перетворення аналогової інформації у цифровий формат (цифри, біти) для зручності їх зберігання, обробки та передачі, що є базовим етапом у процесі переходу від традиційних форматів до цифрових; б) «*цифровізація*» як процесу, що охоплює широкий спектр змін, включаючи впровадження цифрових технологій для оптимізації та поліпшення різних бізнес-процесів у різних галузях та сферах, включаючи автоматизацію, використання аналітики, збільшення ефективності операцій тощо; в) «*цифрова трансформація*» як стратегічного процесу перетворень компанії, який включає в себе не тільки технологічні зміни, але й трансформацію бізнес-моделей,

культури організації та способів взаємодії з клієнтами, охоплюючи повний спектр перетворень, які впливають на стратегію, структуру та окремі операції підприємства з метою адаптації до глобального цифрового середовища. Констатовано, що запропонована авторська кваліфікація враховує логічну послідовність реалізації процесу цифровізації (оцифрування закладає основу для цифровізації, а цифровізація забезпечує можливість цифрової трансформації) з метою забезпечення глобальної конкурентоспроможності;

– методологічний підхід для визначення перспективних цифрових інновацій та обґрунтування їх ролі в оптимізації міжнародної спеціалізації України, в рамках якого запропоновано структурно-логічну схему, яка включає два етапи: 1 етап – угруповання галузей економіки України у відповідності до оптимальної міжнародної спеціалізації (42 галузі); 2 етап – аналіз цифрових технологій, які оптимізують бізнес-процеси в цих галузях, що дозволило визначити й обґрунтувати роль інноваційних цифрових технологій в удосконаленні бізнес-процесів в галузях економіки України у відповідності до оптимізації її міжнародної спеціалізації;

– обґрунтування стратегічних напрямів включення інноваційного потенціалу України в глобальний процес цифровізації на основі аналізу чинників розвитку цифрової економіки України у розрізі нормативно-правових, організаційно-економічних та інституційних заходів. Доведено, що зазначені напрями здатні у своїй сукупності забезпечити розбудову у нашій державі цифрової економіки та її інтеграцію у глобальний та європейський цифровий простір.

Практичне значення одержаних результатів дисертації полягає у створенні цілісного теоретико-методичного інструментарію оцінювання та супроводу цифрової трансформації глобальної економіки та обґрунтування стратегічних напрямів включення інноваційного потенціалу України в глобальний процес цифровізації. Наукові розробки, висновки і практичні рекомендації автора були використані: Національним банком України (довідка про впровадження №58 від 27.11.2025 р.), ДАХК «Артем» (довідка про впровадження № 097 від

14.11.2025 р.), Департаментом цифрової трансформації регіону Харківської обласної державної (військової) адміністрації (довідка про впровадження №02.01-34/10 від 24.12.2025 р.), а також Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна при викладанні дисциплін «Інформаційні системи та технології в міжнародних економічних відносинах», «Світова економіка», «Економіка України в умовах трансформації» (довідка про впровадження №0201/136 від 15.01.2026 р.).

Ключові слова: глобальна економіка; цифрова трансформація; цифровізація; діджиталізація; цифрова економіка; індекс цифрової трансформації глобальної економіки; цифрові технології; інформаційно-комунікаційні технології; цифрові платформи; моделі цифровізації; цифрова інфраструктура; цифровий розвиток; інноваційний розвиток; інституційні зміни; євроінтеграція України.

ABSTRACT

Shevtsova A. V. **Digital Transformation of the Global Economy.** – Qualification research paper (manuscript).

A dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 292 International Economic Relations. – V. N. Karazin Kharkiv National University Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2026.

The work is devoted to deepening the theoretical and methodological foundations of research into the development of the digital transformation of the global economy and developing, on this basis, practical recommendations aimed at the development of the digital economy in Ukraine.

The dissertation develops and tests an index approach to measuring the digital transformation of the global economy with the allocation of two sub-indices (potential and results), which provides cross-country comparisons of the conditions and actual achievements of digitalization. The countries were ranked according to the integral index, the multidirectionality of structural shifts in the sectoral (industry/services/finance) and institutional (standards, e-governance,

cybersecurity) were analyzed. The processes of forming a set of digital development determinants in Ukraine were comprehensively analyzed, the role of digital innovations in optimizing international specialization was substantiated (in particular, through the export of ICT services and e-commerce of SMEs) and a phased roadmap for harmonization with global standards was proposed.

As a result of the study, the following **most important scientific results** were obtained:

improved:

- the methodology for calculating the Digital Transformation Index of the Global Economy, which, unlike existing ones, includes two sub-indices - the potential of digital transformation and the results of digital transformation, which made it possible to determine and compare not only the conditions for using digital opportunities, but also the results of implementing digital technologies by 88 countries around the world;

- econometric assessment of the asymmetry of the development of the global economy in the context of its digitalization in terms of the dependence of GDP per capita of the countries of the world on the Digital Transformation Index of the Global Economy and its sub-indices using correlation-regression and cluster analyses, on the basis of which three clusters were identified among the 88 countries of the world studied, each of which characterizes countries of the world that are at a different stage of digital development in terms of the level of created conditions for further digitalization, the level of maturity of national digital transformation strategies and the results of the implementation of digital technologies;

- identification characteristics of the conceptual model of digital transformation of the global economy, which includes the prerequisites, goals, principles, digital technologies, benefits and risks (threats) of digital transformation at the level of state and corporate management and, unlike existing ones, provides a full cycle of analysis of the processes of digital transformation of the economy, adapts for the state and corporate levels depending on practical digitalization tools, and also takes into account threats and risks;

has received further development:

– conceptual and categorical apparatus for studying the process of digitalization of global economic development based on the justification of the author's definition of categories: a) "digitization" as the process of converting analog information into a digital format (digits, bits) for the convenience of their storage, processing and transmission, which is a basic stage in the process of transition from traditional formats to digital ones; b) "digitalization" as a process that covers a wide range of changes, including the implementation of digital technologies to optimize and improve various business processes in various industries and spheres, including automation, the use of analytics, increasing the efficiency of operations, etc.; c) "digital transformation" as a strategic process of transformation of the company, which includes not only technological changes, but also the transformation of business models, organizational culture and methods of interaction with customers, covering the full range of transformations that affect the strategy, structure and individual operations of the enterprise in order to adapt to the global digital environment. It is noted that the proposed author's qualification takes into account the logical sequence of the implementation of the digitalization process (digitization lays the foundation for digitalization, and digitalization provides the possibility of digital transformation) in order to ensure global competitiveness;

– a methodological approach to identifying promising digital innovations and substantiating their role in optimizing the international specialization of Ukraine, within which a structural and logical scheme is proposed, which includes two stages: stage 1 - grouping of sectors of the Ukrainian economy in accordance with optimal international specialization (42 sectors); Stage 2 – analysis of digital technologies that optimize business processes in these industries, which allowed us to determine and substantiate the role of innovative digital technologies in improving business processes in the sectors of the Ukrainian economy in accordance with the optimization of its international specialization;

– substantiation of strategic directions for including Ukraine's innovative potential in the global digitalization process based on an analysis of the factors of development of Ukraine's digital economy in terms of regulatory, organizational,

economic and institutional measures. It has been proven that the above directions are capable, in their entirety, of ensuring the development of the digital economy in our country and its integration into the global and European digital space.

The practical significance of the obtained results of the dissertation consists in creating a holistic theoretical and methodological toolkit for assessing and supporting the digital transformation of the global economy and substantiating strategic directions for including Ukraine's innovative potential in the global digitalization process. The author's scientific developments, conclusions and practical recommendations were used by: the National Bank of Ukraine (implementation certificate No. 58 dated 11/27/2025), State Joint-Stock Company "Artem" (implementation certificate No. 097 dated 11/14/2025), the Department of Digital Transformation of the Kharkiv Regional State (Military) Administration (implementation certificate No. 02.01-34/10 dated 12/24/2025), as well as the V. N. Karazin Kharkiv National University when teaching the disciplines "Information Systems and Technologies in International Economic Relations", "World Economy", "Economy of Ukraine in Conditions of Transformation" (implementation certificate No. 0201/136 dated 01/15/2026).

Keywords: global economy; digital transformation; digitalization; digitalization; digital economy; digital transformation index of the global economy; digital technologies; information and communication technologies; digital platforms; digitalization models; digital infrastructure; digital development; innovative development; institutional changes; European integration of Ukraine.